

UJ KELET

VISSZA-POZITIVÁCIÓS

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 38. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Ádár rison 11 * 1924 február 16 Szombat

A nemzeti párt címére

Az Uj Kelet szerkesztősége ellen intézett szerda esti támadás sűrűn foglalkoztatja az erdélyi sajtót. A kisebbségi lapok érthető rezerváltsággal, szárazon regisztrálják az eseményt, a kormány erdélyi felhivatalosa ugyancsak kommentár nélkül emlékezik meg a romboló tüntetésről, annál bővebben foglalkozik azonban velünk a román nemzeti párt lapja, a „Patria”, amely két cikket is szentel az ügynek. Az elsőben riportszerűen leírja a tüntetés lefolyását. Ebből a cikkből megtudjuk, hogy a tüntetők meg akarták lincselni az Uj Kelet szerkesztőségének tagjait. Sokkal érdekesebb a második cikk, amelyben a „Patria” szerkesztősége mondja el a maga véleményét az ügyről. A cikk, mondhatni, megdöbbentően érdekes. Beszédese dokumentumként itt közöljük egész terjedelmében:

„Nem tartozunk azok közé, — írja a „Patria” — akik az ilyen kilengéseket helyeslik, még akkor sem, ha jogosak. A mi román szerkesztőségeink a magyar elnyomatás szörnyű napjaiban sokszor estek áldozatulául tegnapi elnyomóink felizgatott lelkiállapotának. Mi azonban lojálisan dolgoztunk, azzal a megfontoltsággal, amelyet az öntudatunk és az elnyomatás miatti szerencsétlen helyzetünk követelt meg.

A zsidók akkor is a szerencse becézett gyermekei voltak, miként most. A magyar uralom alatt és a mai helyzetben is az állam rendelkezéseinek szerencsétlen értelmezése miatt *ők a legfavorizáltabb elemek*. Az ország gazdasági és pénzügyi forrásainak nagyrésze az ő kezükben van. A kereskedelem, az ipar, különösen a mérgező hatású alkoholkereskedelem — Oltenia kivételével — majdnem kizárólag a zsidók kezében van. A pénz hasonlóképpen. Jól meg kell érteni, minthogy övék a tőke, övék a sajtó is, amelynek révén befolyásba jutnak, különösen egy olyan korrüptibilis és beteg államban, milyen a miénk. A zsidók tehát uralkodnak a kereskedelemben, iparon, a tőkén és a sajtón. Ez végül is megakadályozza az ország erkölcsi újjáépítését, amelyre olyan nagy szükségünk van, hogy kiszabaduljunk abból a szörnyűséges állapotból, amelynek terhét nyögjük.

Annak, hogy a mi országunk ilyen állapotban leledzik, legelső sorban az érdeklapolitikusok az okozói és rögtön utánuk a második bűnös a zsidóság, amely magaviseletével leghűségesebb segítő-társa az érdeklapolitikának.

Nem szabad tehát csodálkozni, ha a diákság, amelynek az érzelmeit bántja meg ez a viselkedés, sok esetben egyedül szerzi meg magának a revánsot. A tegnapi eset természetesen az említett lap folyó hó 12-iki számában megjelent vezércikk provokálta. Azzal a lojalitással szemben, amellyel a mi antiszemitaink dolgoznak, más államoknak az antiszemita mozgalmaihoz viszonyítva, az Uj Kelet cikke átlépte az objektivitás határait. Azok a dokumentumok, amelyeket Catuneanu professzor citált, nem kitalálások, hanem valóban léteznek és Isac Blümchen nyilatkozatainak „hamisítói” bizonyára nem a románok. Catuneanu professzor előadása, valamint az a doktrína, amelyre az országunkbeli antiszemita mozgalom támaszkodik, nem valami titkos működéseknél az eredménye, hanem éppen a szisztematikus sémita propaganda működéséből összegyűjtött komoly kutatásoknak a gyümölcse.

Tehát, ha a zsidók békében akarnak élni közöttünk, rá kell térniük a realitás érzésére. Mondjanak le arról, hogy államot alkossanak az államban. Mert ez az intenció világlik ki minden tevékenységükből.

A nemzeti párt magatartása az utóbbi hónapokban, eltekintve néhány enyhe, semmitmondó nyilatkozattól, igen homályos volt, különösen az antiszemita agitációval kapcsolatban. Pedig éppen ettől a párttól, amely Alba-Julian a népi együttélés ideális platformját alkotta meg, vártuk, hogy az első lesz, amely nyilant

és minden kétséget kizáróan fog állást foglalni a zsidókérdésben. Ha a közhit szerint a hallgatás beleegyezést is jelent, mégis azt hittük, hogy a nemzeti pártot csak bizonyos taktikai szempontok tartják vissza a nyílt állásfoglalástól. A „Patria” tegnapi cikke azonban alaposan rácsáfolt feltevéseinkre. A nemzeti párt hivatalos organuma fentartás nélkül magáévá teszi az alaptalan vádak és rágalmakat, amelyekkel az utóbbi években annyira megmérgezték Románia egész közéletét. Sőt meg is toldja őket, azzal vádolván a zsidóságot, hogy ők az okozói Románia mai sulyos helyzetének. A cikk olvasása közben alig hittünk szemünknek, mert komoly politikai párt komoly organumától ilyen elvakultságot és rövidlátást nem vártunk volna. Olyan hihetetlennek tartottuk ezt az állásfoglalást, hogy szükségesnek ítéltük felkeresni Socol Aurel képviselőt, aki tagja annak a bizottságnak, amely a párt vezéreinek távollétében a lapot irányítja. Dr. Socol kijelen-

tette munkatársunknak, hogy a cikk az ő tudta nélkül látott napvilágot és a következő nyilatkozatot tette:

— A „Patria” tegnapi számában az Uj Kelet elleni manifesztálást kommentáló cikk nem fedi a nemzeti pártnak sem a véleményét, sem az intencióit. A nemzeti párt perhorreszkál minden olyan megnyilvánulást, amely a törvényekkel ellenkezik.

Dr. Socol nyilatkozata mindenestre megnyugtató, de távolról sem elegendő arra, hogy helyreállítsa a párttal szemben a multban megnyilvánult reményeket a közbizalmat. Joggal várhatjuk el a párt vezéreitől, akik a multban annyiszor biztosították a kisebbségeket és főként a zsidóságot, a legteljesebb egyenlőségről és szabadságról, hogy most, mikor ezeket a jogokat egyre hangosabban vonják kétségbe, nyilant leszögezzék álláspontjukat a társadalmat megbontó és a békés munkát felborító antiszemita mozgalmakkal szemben.

Ujabb vádak

Rakovszky magyar belügyminiszter ellen

Györky szocialista képviselő bizonyítja, hogy a belügyminiszter is kapott Ingyenrészvényt. Módosítani akarják Magyarország jóvátételi kötelezettségeit

(Budapest, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jó politikai forrásból a „Pesti Hírlap” arról értesül, hogy Franciaország változtatni akar a magyar jóvátételekre vonatkozó eddigi terveken. A franciák azt akarják, hogy a londoni jegyzőkönyv szerint Jugoszláviának 1926-ig járó hét és félmillió aranykorona értékű szénzállításokat jóvátételi célokra fordítsák. Eredetileg ez a pont ugy szövegezt, hogy 1926 után ezeket a szénzállításokat

a kölcsön biztosítási alapjának létesítésére fordítsák.

Franciaországnak ezt a kívánságát a jóvátételi bizottság legközelebbi ülésén fogja tárgyalni.

Budapest, február 15. A magyar nemzetgyűlés végén, miután a földreform részletes tárgyalását félbeszakították. Györky, Imre szocialdemokrata képviselő személyes kérdésben szólalt fel. Beszédében hivatkozott Rakovszky belügyminiszternek a közelmúltban tett ama megjegyzésére, hogy ne vádaskodjanak azok, akik mentelmi jog védelme alatt rágalmaznak.

Györky kijelentette, hogy

hajlandó a bíróság előtt megismételni

azt a vádat, hogy akik kedvezményes részvényt fogadnak el, nem gentlemanek. A belügyminiszternek az ismeretes részvényügyben tett nyilatkozata, — mondotta — hogy a Kereskedelmi Banknál fivére az ő tudta nélkül intézte az ügyeket, nem fedi a valóságot.

Felolvassa a Kereskedelmi Banknak azt a levelét, amelyet a belügyminiszterhez intézett a szóban forgó részvényügyben. A bank ebben arról értesíti Rakovszkyt, hogy a tőzsdéi bevezetésre kerülő Dorogi Gummi-részvényekből számára száz darabot rezervál. A levél részletét leteszi a Ház asztalára azzal a reménnyel, hogy a belügyminiszter ebből az esetből

levonja a konzekvenciát és távozik állásából.

A levelet letette azután a Ház asztalára és kérte a nemzetgyűlést, ítélje meg, ő rágalmazott-e, vagy a belügyminiszter informálta rosszul a Házat.

Agyonverték a szeparatisták egyik vezérét

Bad-Birkheim bajor lakossága megostromolta a városházát. Március elsején megszűnik Németországban az ostromállapot. Ellanyhultak a francia-német tárgyalások. A szakértői bizottság jelentése

(Berlin, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Seeckt tábornok és Ebert birodalmi elnök között levélváltás történt. A tábornok levelében kijelenti, elérkezett az idő, az államhatalom annyira megerősödött, hogy a kivételes állapot megszüntetését március elsejére javasolja. Ebert válaszában osztja Seeckt véleményét és elhatározza, hogy

március elsején a régi korlátozás nélküli rendet fogja életbeléptetni.

Levelében az elnök köszönetet mond Seeckt tábornoknak, aki Németország sulyos helyzetében vállalta a kivételes hatalmat.

Frankfurt, febr. 15. Bad-Birkheimban sulyos összeütközés támadt a bajor lakosság és a szeparatisták között, akik nem akartak kivonulni a városházáról. A lakosság erre berontott az épületbe és Jäger szeparatista járási főnököt leütötte, a többi szeparatistát pedig elkergette.

Brüsszel, febr. 15. Jaspár külügyminiszter tegnap fogadta Németország ügyvivőjét, aki válaszjegyzéket adott át a belgák legutóbbi javaslatára. A válaszjegyzék, mely a megszállott területek ügyében való megegyezésnek a belgák által felajánlott módozatával foglalkozik, tartalmilag azonos azzal a memorandummal, melyet

Hoesch párisi német nagykövet nyújtott át Poincarénak. A belgumi német ügyvivő általánosságban kifejtette kormányának a jóvátételi kérdésre vonatkozó újabb megjegyzéseit.

Berlin, febr. 15. Jól informált forrásból jelentik, hogy a szakértőbizottságok vizsgálatának eredménye kedvező Németországra nézve. A szakértők meggyőződtek arról, hogy legalább háromévi moratóriumot kell adni Németországnak, amelynek vissza kell kapnia a Ruhr-vidéket is. A bizottságok munkájának eredményét publikálni fogják.

Páris, febr. 15. Poincaré és Hoesch tegnapi találkozásával kapcsolatban a „Matin” azt írja, hogy a német-francia tárgyalások folytatásának nincsen praktikus értelme mindaddig, míg a jóvátételi bizottság le nem tárgyalja a Berlinben járt szakértők jelentéseit. Beavatott helyre való hivatkozással a lap biztosra veszi, hogy Hoesch és Poincaré tárgyalásai nem is voltak hivatalos jellegűek és ez

a találkozás csak magánjellegű,

amely egy miniszterelnök és megbízó levelének akkreditálásáért nála megjelenő követ között folyt le. Különben is a német kancellár legutóbbi nyilatkozatai rossz hatást értek el.

Schönfeld londoni főrabbi Temesváron

Nyilatkozott az Uj Keletnek. Megszűnik az ortodoxia passzivitása. Nemcsak ember és pénz, türelem és kitartás is kell Palesztina felépítéséhez

(Timisoara-Temesvár, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Illusztris vendége volt a mult héten Friedmann Ferenecnek, a temesvárgyárvárosi ortodox hitközség elnökének. Meglátogatta egy napra a családi ügyben Romániában tartózkodó sógora: dr. Schönfeld Viktor londoni főrabbi, aki nemrég Amerikában, Ázsiában és Afrikában járt és gazdag tapasztalatokkal tért onnan vissza. A Mizrachinak ez a nagykonceptióju és széles látókörü vezére örömmel tett eleget annak a kívánságunknak, hogy az erdélyi és bánáti zsidóság részére nyilatkozzék aktuális kérdésekről.

— Főrabbi ur azt mondotta január 26-án a nagyváradi békebanketten, hogy csak azért mondott le szerepéről, „mert a vallásos zsidóságban nem találta meg azt az áldozatkészséget, amelyet Palesztina földje a zsidóságtól megkíván.” Miben látja főrabbi ur ennek okát és miben rejlik a vallásos zsidóság nagyrésztének távolmaradása?

— Az ortodoxia, ha reálisabban gondolkozna és ha értené az egész helyzetet, nem lenne passzív. Rövidesen jönnie kell az alkalomnak, mely az ortodoxia passzivitását megszünteti. Ennek az időnek be kell következnie, ha az ortodoxia meg fogja ismerni feladatainak komolyságát Palesztinával szemben és mihelyt legalább a tanügyi kérdésekben egy általános konzervatív fórum lesz, amelyben az összes hitű zsidók — bármely párthoz tartozzanak — résztvehetnek. Ennek be kell következnie, mert például az amerikai zsidó, aki maga nem tart ugyan szombatot, megköveteli, hogy szombaton Palesztinában teljes munkaszünet legyen. Azt pedig mindenki tudja, hogy a Keren Hajjeszód amerikai bevételeinek legalább hatvan százaléka ilyen érzelmi zsidóknak köszönhető. Ezt a Mizrachi minden alkalommal hangsúlyozza.

— Milyen benyomásokkal tért vissza főrabbi ur Palesztinából? — Kétségtelen, hogy Palesztina kijutott gazdaságilag a stagnációból és ha még lassan is, de épül és főleg zsidók építik. Mindig azt szokták hangsúlyozni, hogy Palesztinának pénzre és emberekre van szüksége, de most kitudódott, hogy még egy harmadik tényezőre is van szüksége: az összsidóság türelmére. Mi egy különben is türelmetlen természetű faj vagyunk és ez a türelmetlenség a hosszú szenvedések folytán még jobban kiélesedett. Miután már annyi évszázadok óta, mint nép, államépítéssel nem foglalkoztunk, természetesen, hogy elvesztettük az államépítéshez szükséges időmértéket és mi évekkal mérünk ott, ahol évtizedekkel, vagy talán évszázadokkal kell mérni. Hogy melyik kor fogja látni Palesztina teljes felépülését, azt csak a Mindenható tudja. A mi napjainkban csak csoda által történhetne.

Schönfeld főrabbi ezután néhány érdekes ereciszraeli megfigyelését mondotta el. A zsidó vallási étellel kapcsolatban megemlítette, hogy a palesztinai temetőkben, szefárd szokás szerint, vízszintesen helyezik el a sírköveket és nem függőleges irányban, mint nálunk. (K. E.)

Macdonald beteg

London, február 15. Macdonald influenzában megbetegedett és néhány napig kénytelen az ágyat őrizni.

London, február 15. Az angol alsóház befejezte vitáját Macdonald beszédéről. Az ellenzéki szónok után maga a miniszter válaszolt a feltett kérdésekre. Kijelentette, hogy nincs nemzet, amely újra akarná kezdeni a háborút. A háború ellen minden erkölcsi és emberi érzés tiltakozik és az új angol kormány ellene van minden katonai kalandnak, amely végre is háborúra vezetne. A nemzeti védelem kérdésében össze kell egyeztetni a polgári, külügyi és nemzetközi politikai kérdéseket. A kormány a nemzeti védelmet nem hanyagolja el, de meg akarja mutatni, hogy a kérdés nem pusztán katonai jellegű. Kijelentette még a miniszterelnök, a kormány öt percig sem marad helylén, ha az alsóház lehetetlenné teszi, hogy feladatát teljes önérzettel teljesíthesse.

Interpellációk a parlamentben

Felelel a képviselők napidiját. Ötvennégy millió lej hitel a bukaresti telefonközpont átalakítására. A vasúti mizirlák a szenátus előtt

(Bukarest, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Orleanu betérjesztette a képviselők napidiját feleleléséről szóló javaslatot. Balanescu kéri, hogy a csatolt területek hadikárosultjainak kiosztandó kártérítés kellő ellenőrzés mellett történjék. Simionescu a tanítók szomorú helyzetéről beszél. Marzescu törvényjavaslatot terjeszt be a kereskedelmi törvény 62-ik szakaszának módosításáról.

Mandrescu a diákotthonok felügyelőszemélyzetének fizetési iránt érdeklődik, mert a nagy fizetések a diákság rovására mennek. Giurulescu a musceli erdőipari vállalat számára koncesszionált harmincezer hektár erdő

ügyében interpellál. Ezzel az ülés véget ért.

A szenátus ülésén Gropsan közli, hogy a resicai vállalat munkahiány miatt számos munkást elbocsátott és felvilágosítást kér ebben az ügyben. Mandroceanu a vasúti mizériák miatt panaszkodik. Schileru kérdezi, hogy a Ferrochimica társaság fizet-e kártérítést a robbanások áldozatainak.

Mosoiu tábornok közmunkaügyi miniszter a bukaresti telefonközpont átalakításához szükséges ötvennégy millió póthitelről terjeszt be javaslatot, mire az ülés befejeződött.

A parlament két háza legközelebbi ülést kedden, 19-én tartja.

Norvégia és Csehszlovákia is elismerik a szovjetet

A cseheket nem köti a francia szövetség. Megnyílt a római konferencia. Titokban tartják a tárgyalások eredményeit

(Róma, febr. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tengeri leszerelés ügyében összehívott nemzetközi konferencia megnyílt. A tanácskozásokon megjelentek Belgium, Brazília, Spanyolország, Anglia, Franciaország, Japán, Svédország, Uruguay, Olaszország és Csehszlovákia képviselői, valamint Románia, Görögország, Dánia, Norvégia, Chile és Argentina műszaki szakértői.

A tárgyalások több hétig fognak tartani, de azok eredményét nem hozzák nyilvánosságra.

sőt a sajtóval sem közlik, mielőtt a népszöveget meg nem mutatják.

Budapest, febr. 15. A római „Tribuna” munkatársának kérdésére Tusar berlini cseh követ kijelentette, hogy Csehszlovákia haladéktalanul elismeri a szovjetkormányt,

még abban az esetben is, ha Franciaország ezt nem teszi meg.

Berlin, február 15. Krisztiániai jelentés szerint Norvégia közelebről elismeri a szovjetkormányt.

Nem a kamatlábat kell emelni, a pénzhiányt kell megszüntetni

Nem szabad törvényesíteni a pénzuzsorát. A kereskedők azért nem fizetnek, mert a pénzhiány miatt nincsen pénzüik

(Cluj-Kolozsvár, febr. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapunk csütörtöki száma hosszabb cikkben foglalkozott azokkal az állapotokkal, amelyek ma a kamatláb törvényes megállapításának hiánya miatt gazdasági életünket bizonytalanná teszik. Utaltunk arra, hogy a törvényes kamatlábat legutóbb az 1877. évi VIII. törvénycikk és az 1883-as uzoratórvény szabályozta, holott azóta a közgazdasági élet annyi átalakuláson és változáson ment keresztül, hogy ez a kamatlábmegállapítás teljesen illuzóriussá vált. Közöltük egy kiváló bankember komoly és tárgyilagos kritikáját az ezáltal teremtett gazdasági helyzetről, azonban kereskedőkörök ezt a nyilatkozatot erős kritika tárgyává tették. Kifogásolták pedig abból a szempontból, hogy csak bankvontkozásban foglalkozott ezzel a nagyon fontos és igen nagyterjedelmű kérdéssel és nem vette figyelembe, hogy ezek a visszasságok nemcsak bankokat, hanem kereskedőket és kereskedelmi vállalatokat is igen közelről és igen súlyosan érintik.

Nem kamatlábmegállapítást — pénzbőséget

Hogy kipótoljuk azt a hiányt, amelyet a bankvezér nyilatkozata maga után hagyott, hogy foglalkozzunk a kérdésnek más vonatkozásával is, felkerestük ma az egyik kolozsvári nagykereskedőt, aki kiváló közgazdasági szakértő és aki véleményét a következőkben foglalta össze:

— Olvastam az Uj Kelet február 14-iki számában azt a nyilatkozatot, amely szerint meg kell állapítani a törvényes kamatlábat. Nagyon jól tudjuk, hogy a bankok igen szívesen vennék ezt a megállapítást, mi azonban nem tartjuk szükségesnek. A magas kamatlábat a pénzhiány idézte elő, ezt a pénzhiányt kellene intézményes úton megszüntetni, mert hiszen alkalmas arra a bankoknak, hogy rablógazdaságot folytassanak és hogy a kamatlábat a végtelékig felverjék. Ez az oka annak, hogy a piacon ma lelkiismeretlen pénzuzsora folyik és ezt az állapotot akarják a bankok azzal a törvényesítéssel, hogy az 1877. évi VIII. törvénycikkben megállapított kamatlábmáximumot felemeljék. Mi a hatszázalékos kamat álláspontján állunk, az ezenfelüli kamatlábat kényszerülünk ugyan megfizetni, de legitímnak azt elismerni hajlandók nem vagyunk. Ne a kamatlábat emelje fel a kormány, hanem szüntesse meg a pénzhiányt és akkor nem lesz szükség a kamatláb felemelésére, a piacon

mutakozó kínálat tulsulyba kerül a keresettel és ezzel a pénz az örök közgazdasági igazság szerint olcsóbb lesz.

Váltó és fedezeti váltó

A nyilatkozó bankvezér kijelenti, hogy ma pénzt csak váltóra adnak, vagy vesznek, a váltó természete pedig feleslegessé teszi a kamatlábnak törvényes megállapítását. Ez a megállapítás csak a bankokra vonatkozhat, tény hogy bankban pénzt, ha ugyan adnak, csak váltóra adják. A kereskedelmi életben azonban a váltó leginkább mint fedezeti váltó szerepel, tehát nem lehet a kamatlábmegállapításának kérdése felett átsiklani. Azt mondja a nyilatkozó, hogy sok kereskedő perelteti magát egész csomó követelésért, a pereket huzzák, mert a törvény csak ötszázalékos kamatot állapít meg. Ez a kijelentés nem fedi a valóságot. A kereskedő csak akkor nem fizet, amikor nem tud fizetni, hiszen a perköltiségek felmennek annyira, amennyi a törvényes és a tényleges kamat közötti differencia. A helyzet az, hogy a közönség nem fizeti ki tartozásait, ezek után a tartozások után természetesen kamatot számítani nem lehet, a kiskereskedő nem jutván megfelelő bevételhez, mert hiszen kintlevőségeit beinkasszálni nem tudja, nem fizet a nagykereskedőnek, mi pedig ha fizetni akarunk kénytelenek vagyunk negyvenhatvan százalékos kölcsönöket felvenni. Mindenki beláthatja, hogy ez a mai rossz üzletmenet mellett teljesen tönkretenne bennünket, ezért keletkezik a pereknek oly nagy száma, ezért nem fizetünk, nem pedig azért, mert az ötszázalékos pénzt akarjuk használni. Nem tudjuk különben sem, hogy az ilyenirányú spekuláció helyes volna-e, hiszen a kormány bármelyik pillanatban megváltoztathatja a törvényes kamatlábat és ezzel szankcionálhatja az áruzsorát.

Az adóssok védelme

— A bankigazgató ur beszélt a hitelezők megvédéséről, azonban teljesen figyelmen kívül hagyta az adóssok védelmét. Már pedig az adóssok épügy védelemre szorulnak, mint a hitelezők, eddig meg is védte őket a törvény, ma azonban teljesen ki vannak szolgáltatva az uzsora tulkapásainak. A kereskedők összességét küldené romlásba, ha megvalósulna a bankemberek álma és a törvényes kamatlábat felemelnék, nem lehet állandósítani azt a helyzetet, hogy amíg mi árunkon a spekulatív törvény értelmében harminc százalékot keresünk, addig kölcsönöért pénzre 40, sőt még több

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

százalékot
matlábat,
az 1877.

lesz illuzó
álló. A pé
dozások
hogy a hi
értékesökl
sekkel hal
konszolidá
egy olyan
vében me
jes kifejlő

De
irt Salam
kereste a
ajánlást
Jób köny
dezte, m
rabbi így

egy vag
mindegy
akarom ó

Az
vonultak
a csodát
magyaráz

—
vinnyogn
jelenik m
kettő egy
az ország
angyal is
mentse m
kuttyák, k
ezért —

A
rabbi na
hivével t

— kérde
szivaroz
hegy —

M
fogas ké
—
mudtud
lyen azt
es az en
ha most
distát é

nép szo
lem az
nálnak

A
Brocke
kösök
egész k
dani, m
nagy t

dotta e
volt, k
zott sz
rodva

gányt,
Azt m
szen u
mert
Hogy
volna
analfab

ntben

a bukaresti
tenatus előtt

az ülés véget ért. A közlési, hogy a miatt számos munkát kér ebben az uti mizériák miatt, hogy a Ferro-terítést a robbaná-

munkügyi miniszter átalakításához szük- hitehről terjeszt be fejeződött.

a legközelebbi ülés-

a szovjetet
ai konferencia.

mielőtt a népszövet-

A római „Tribuna“ usar berlini cseh szlovákia haladé- mányt,

s, ha Franciaor- szí meg.

Krisztianai jelentés elismeri a szovjet-

nelni,
tetni

azért nem

erül a keresettel és asági igazság szerint

és fedezeti váltó

kijelenti, hogy ma gy vesznek, a váltó eszi a kamatlábnak

megállapítás csak a gozy bankban pénzt, adják. A kereske-

leginkább mint fe- am lehet a kamat ett ársiklani. Azt k kereskedő perel-

retelésért, a perket ötszázalékos ka-

sijelentés nem fedi k akkor nem fizet, zen a perköltségek

a törvényes és a ncia. A helyzet az, tartozásait, ezek után kamatot számítani

jutván megfelelő ségeit beinkasszálni reskedőnek, mi pe-

nek vagyunk negy- et felvenni. Min- ai rossz üzletmenet

annünket, ezért ke- zama, ezért nem fi- rt az ötszázalékos

tudjuk különben láció helyes volna-e, pillanatban megvál- tat és ezzel szank-

adósok védelme

elt a hitelezők meg- elmen kívül hagyta

az adósok épügy telezők, eddig meg zomban teljesen ki

tulkapásainak. A romlásba, ha meg és a törvényes

et állandósítani azt unkon a spekulá- zálékot kereshe-

40, sőt még több

ekkrémet

százalékot fizessünk. Nem kell új törvényes kamatlábat, de pénz kell adni a piacnak és akkor az 1877. évi VIII. törvények megállapítása nem lesz illuzórius és nem lesz csak papíron helytálló. A pénzünk általában véve stabil, nagy ingadozások értékében nem mutatkoznak, nem kell hogy a hitelező bebiztosítsa magát egy esetleges értékcsökkenéssel szemben és amikor nagy lépésekkel haladunk a teljes politikai és gazdasági konszolidáció felé, nem szabad intézményesíteni egy olyan rendszert, amely már alapjában és elvében megátolja ennek a konszolidációnak a teljes kifejlődését.

Ez történt...

Dedikáció. Egy műkedvelő író magyarázatot írt Salamon király és Jób könyvéhez, azután felkereste a frankfurti rabbi, Pinches Hurwitzot és ajánlást kért tőle a két könyvhöz. A rabbi csak Jób könyvéhez írt előszót. Mikor a szerző megkérdezte, miért nem ajánlja Salamon könyvét is, a rabbi így felelt:

— Jób oly végtelen sokat szenvedett, hogy egy vagy több csapással több már tökéletesen mindegy neki, de a boldog Salamon királyt meg akarom óvni egy ilyen magyarázat elszívésétől.

S. Áron

Az egyiptomi évek. Mikor Egyiptomból kivonultak a zsidók, a kutyák némák maradtak. Ezt a csodát egy tréfás talmudista így próbálta megmagyarázni:

— Ha Eliás próféta jár a városba, akkor vinyognak a kutyák, ha pedig a Halál angyala jelenik meg, akkor csaholnak. Egyiptomban mindkettő egyidőben történt: a Halál angyala bejárta az országot, hogy megölje az elsőszülötteket és az angyal is megjelent, hogy Izráel gyermekeit megmentse és megváltsa. Így hát nem tudták szegény kutyák, hogy vinyogniuk kell-e vagy csaholniuk és ezért — hallgattak.

Alef

A boroszlói zsidók. G. Tikin, a boroszlói rabbi nagyünnepeken az utcán sétált és négy-öt hívével találkozott, akik nagyban szivaroztak.

— Gut Sabbosz! — üdvözölte őket a pap.
— Miért mondja a rebbe: Gut Sabbosz?
— kérdezték — hiszen ma „jom-tov“ van!
— Bocsánat, — felelt a rabbi, — de mert szivarozni látlak benneteket, csakugyan azt hittem, hogy — szombat van.

R. B. Cluj

Malbim és a cinikus. Egy cinikus ezt a fogas kérdést adta föl Malbimnak, a híres maggidnak:

— A bölcsék azt tanítják, hogy ha egy talmu tudóst látunk, föl kell állni előtte, de más helyen azt mondják, hogy ha egy kóbor kutya jön és az ember fél tőle, hirtelen le kell ülni. Na és ha most egyszerre lát meg az ember egy talmudistát és egy kutyát, mit kell akkor csinálni?

— Ilyen esetekben, — mondja az irás, — a nép szokásához kell igazodni. Hát gyere most velem az utcára és majd meg fogjuk látni, mit csinálnak az emberek.

Ch. M.

A gyászbeszéd. Szőgyénben meghalt Nachme Brocken, aki nagyon gazdag ember volt. Az örökösök szép gyászbeszédet rendeltek neki és az egész hitközség kíváncsi volt, mit fog a rabbi mondani, mert a boldogult bizony nem tartotta valami nagy tiszteletben a vallás parancsait.

Legnagyobb meglepetésre a pap azt mondotta a ravatalnál, hogy nagyon vallásos ember volt, hogy sohasem írt szombaton és sohasem pipázott szombaton. A hívők a temetés után felháborodva tettek szemrehányást a rabbinak:

— Hogy dicsérhetett úgy egy olyan pogányt, mint amilyen az a Brocken volt?

— Hát mit mondtam? — válaszolt a rabbi. Azt mondtam, hogy szombaton nem pipázott. Hiszen nem pipált ő hétfőn se és csütörtökön se, mert nem volt pipás ember. És mit mondtam még? Hogy nem írt szombaton. Hát hogyan írhatott volna? Hiszen egész életében egy írástudatlan, analfabéta volt!

J. L. Oradea-Mare

Ujabb lavinaomlások Tirolban

Turisták katasztrófája. A világ legnagyobb lavinakatasztrófája. Huszonöt-ezer köbméter hó a hieflauti pályatesten

(Bécs, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tiroli Kühtaiból jelentik: Egy berlini társaság — alpesi sportkörök ismételt figyelmeztetése ellenére — a napokban si-turára vállalkozott Haggen felé. A társaság a következőkből állott: Wegener házaspár, dr. Walter Fischer, Boyrott mérnök és Oscar Höhne. Minthogy a sport-társaság nem érkezett vissza Berlinbe, Wegenerék hozzátartozói érintkezésbe léptek az innsbrucki alpesi sportegyesülettel, amely haladéktalanul intézkedett, hogy az eltűnt si-társaságot fölkeressék.

A Salbrein felé vezető uton már meg lehetett állapítani, hogy a berlini társaság a hageni út északnyugati részén bekerült a hatalmas hóporlavinába, amely

mind az öt embert letaszította a mélységbe.

Itt a hó elfödte és megfullasztotta a kirándulókat, akik közül egy férfinak a holttestét megtalálták. Arra, hogy a másik négy kiránduló

bármelyikét is élve feltalálják, nincs semmi remény, jóllehet a kutatási munkákat kiterjesztették.

Az összes tiroli hegyeken vasárnap nagy lavinaomlások voltak. A Lenders-völgyet egy hatalmas lavina miatt nem lehet megközelíteni.

Több menedékházat elsöpört a lavina.

A hieflauti pályaudvar és a mellette elterülő vasutvonal hótól való megtisztítását megkezdték. Siegmund osztrák államvasuti főigazgató, aki a veszélyeztetett helyeken járt, kijelentette, hogy a mostani lavinaomlás túlhaladja mindazokat, amelyek az utolsó évtizedekben történtek. 1907-ben történt talán évszázadok óta először, hogy a lavina éle elérte a Hieflau körüli vasuti töltést. Hogy a pályatestet szabaddá tehessék, a lavinatömegből husz-huszonötezer köbmétert kell eltávolítani. Itt keresik azt a szerelvényt, amelyet a lavina mozdonyostul eltemetett.

Felfüggesztik több árucikk kiviteli tilalmát

A liszt kiviteli tételét leszállítják. A gabona díjtételei nem csökkennek

(Bucuresti-Bukarest, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közgazdasági életet a közel-múltban a kiviteli cikkek után fizetendő különböző illetékek leszállítása és törlése foglalkoztatta. A gazdasági tényezők, elsősorban a nagytermelők képviselete az UGIR, továbbá a Molnárak Szövetsége többszöri sürgetésére a kormány elhatározta, hogy az idevonatkozó rendelkezéseket alapos vizsgálat tárgyává teszi, előzőleg azonban a kérdés attanulmányozásával a Legfőbb Gazdasági Tanácsot bízta meg.

Felhivatalos jelentés szerint Legfőbb Gaz-

dasági Tanács a jövő hét hétfőjén ülést tart, hogy a kiviteli rendeletet, amelynek a nagyiparosok és a kereskedők több pontját sérelmesnek tartják, revízió alá vegye. Közgazdasági körökben biztosra veszik, hogy sok árucikket, amelynek kivitele eddig különösen közellátási okokból tiltva volt, fel fogják szabadítani a tanács javaslatára, egyes, eddig is kivihető cikkek illetékét pedig le fogják szállítani. A díjtételek leszállítása elsősorban vonatkozik a lisztre. Kétséges, vajjon a többi gabonaműnél is le fogják-e szállítani a díjtételeket.

Nem fogadják el az egyéni adóvallomásokat

Hivatalosan állítólag még nem tudnak a benyújtási határidő meghosszabbításáról. Kiskereskedők és kisiparosok ezrei nem adták még be adóveiket

— Az Uj Kelet panaszkönyve —

(Cluj-Kolozsvár, febr. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt a felhivatalos távirati iroda közölte, hogy a kormány február huszonötödikéig meghosszabbította az egyéni adóvallomások benyújtási határidejét. Most azután erre vonatkozólag a következő panaszos levelet kaptuk:

Az Uj Kelet tekintetes szerkesztőségének Helyben

Önökhöz fordulok panaszommal, amelyben kérem vegyenek tudomást arról, mily kevés jóindulattal kezelik az adóvallomások benyújtási ügyét és a közérdekre való tekintettel igyekezzenek eljárni illetékes helyen, hogy legalább ezen a téren ne legyünk — mi, kiskereskedők és kisiparosok — folytonos visszautasításnak és végül súlyos pénzbüntetéseknek kitéve.

Az ideai adóvallomási izek benyújtásával tulajdonképpen jó ideig nem voltunk tisztában. Falragasos hirdetésményeket ebben az ügyben sehol sem láttunk, a lapokból olvastuk ugyan egy rövid közleményben, hogy az adóvallomások benyújtásának határidejét január harmincegyedikében állapították meg, de

bővebb felvilágosítást sehol sem kaptunk.

Legtöbben közülünk sehogysem tudták megérteni, miért kell most újból adóvallomást adni, mikor csak néhány hónappal ezelőtt vallottuk be jövedelmeinket, melynek alapján csak most fejezték be az adókövetéseket, sőt a felebbezési tárgyalásoknak még most sincs vége. Tehát úgy okoskodtak legtöbben, ez a vallomás beadása csak az újonnan keletkezett üzletekre és ipari üzemekre szól és így a tavalyi adóbevallókat ez nem érdekli. Sokan az elmúlt időkben szerzett tapasztalataikból tudták, hogy az adóvallomást csak három évenként egyszer kell benyújtani. Végül pedig

mindnyájunkat félrevezetett a téves hír,

hogy csak azoknak kell benyújtaniuk adóvallomásaikat, akiknek üzleti vagy ipari keresete a múltévihez képest változott, a többiek pedig ugyanolyan összegű adóval lesznek megróva, a milyennel a múlt évben megrovattak.

Mi sem természetesebb, hogy addig míg mi azon vitatkoztunk és tanakodtunk elérkezett a január 31-ike. Ekkor megvizsgált bennünket egyik helybeli lapnak az a közleménye, hogy a vallomási izek benyújtásának idejét február 28-ig meghosszabbították. Ezt vártuk és mindnyájan, tudva hogy

az adózó polgárok alig tízedrészre adta be vallomását

a fent elsorolt okokból. Azonban ez a megnyugvásunk alig néhány órát tartott, mert másnap néhány sorba közölte az egyik kolozsvári újság, hogy csak február 3-áig hosszabbították meg a határidőt. Ez technikai okokból is lehetetlennek látszott és azért sokan vártuk a további fejleményeket.

Azóta kálváriajárás az adóvallomások benyújtására törekvők élete. Az adóhivatalok szemlézete röviden és barátságatlanul visszautasítja a vallomási izeket azzal, hogy letelt a határideje, de megvizsgálnak bennünket, hogy azért, mert nem nyújtottuk be a határidő alatt,

1000—2000 lejig meg leszünk büntetve.

Akiknek egy kis protekciójuk volt, vagy egy kis áldozatot hoztak ezügyben, még sikerült becsusztatniok vallomásukat, de legtöbben 2—3 napi járkálás és idővesztés után még mai napig is zsebünkben hordjuk kitöltött izeinket.

Végre megvizsgált bennünket a lapokban megjelent legújabb közlemény, mely tudomásunkra hozza, hogy az adóhivataloknak még e hónap huszonötödikéig el kell fogadniok az adóvallomási izeket. Most már siettünk izeinkkel az adóhivatalba, de megint csak kárbaveszett fáradság és időpazarlás lett kísérletünk, mert az adóhivatalban azt mondták, hogy nekik erről

az új rendeletről nincs tudomásuk.

Nagyon kérjük a Tekintetes Szerkesztőséget, járjon el illetékes helyen, hogy az adóhivatalok fogadják már el végre a vallomásainkat minden különösebb ceremónia nélkül, mert gyorsan lepereg ez az új határidő is és akkor Damokles-kardjaként fog lebegni ezer meg ezer adózó feje felett a kilátásba helyezett súlyos pénzbüntetés.

Több kiskereskedő, kisiparos és piaci árus nevében
Polacsek Vilmos, villanszerelő.

Báliruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Czink

Sakktorné öt országon keresztül

Három hónap alatt harmincöt városban játszott Kosztics Boris. Erdélyben tapasztalta a legintenzívebb sakkérdeklődést. A kovóni zsidó sakkmeistere

(Szabadka, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Három hónapos közép-európai körutjáról most tért vissza Jugoszláviába Kosztics Boris, a világhírű jugoszláv sakkmeister, aki száznál több szimultán-verseny után vasárnap délután teljesen friss kondícióban vett részt huszonkét ellenféllel szemben a Szabadkai Sakk Kör csoportversenyén.

November 8-ika óta volt köruton Közép-európa országaiban Kosztics sakkmeister, amely idő alatt öt ország harmincöt városában ezernél több ellenféllel játszott, mindenütt teljes sikerrel és fölünyes győzelmekkel.

Először Romániába ment a fiatal jugoszláv sakkmeister, ahol minden nagyobb városban szimultán-mutatványt rendezett. Ezután Lengyelországban Lemberg, Lublin, Lodz, Varsó, Vilna, Lettországon Dvinszk és Riga, Litvániában Kovno, ismét Lengyelországban Zoppot, Posen, Kattowitz, Krakó, ezután Danzig szabad város, végül Csehszlovákiában Mährisch-Ostrau, Prossnitz, Olmütz, Ungvár, Munkács, Eperjes és Kassa került sorra.

Érdekes utjáról Kosztics elmondotta, hogy a legszebb kulturéletet és a sakk iránt a legintenzívebb érdeklődést Erdélyben és Csehszlovákiában tapasztalta. Az ismert emberek közül Kolozsváron dr. Bródyval, Varsóban Przepiorka, Flammberg és

Lovcki lengyel sakkmeisterekkel játszott, mindenütt győzelemmel. A legfejlettebb sakkkulturát, a legjobb amatőrjátékosokat Kassán találta. Elmondotta, hogy Litvániában feltűnően sok a zsidó sakkozó, akik jiddisül beszélnek. Kovnóban sakk-előadásait ő is jiddis nyelven tartotta, a mely nyelvet a sakkmeister még Amerikában tanulta meg.

Közép-európai útja után most világkörüli utra készül Kosztics Boris.

A jugoszláv sakkmeister — amint elmondotta — még a nyáron megállapodott az ausztráliai és újzélandi sakkföderációkkal egy fél éves ausztráliai turné tekintetében. A két sakk szövetség Koszticsot egy fél éves előadás sorozatok és szimultán-játzmák megtartására szerződtette ezer angol font fizetéssel. Az ausztráliai sakkföderáció husz egyesületében és az újzélandiak 78 sakk-körében fog a hat hónap alatt előadásokat tartani.

A három hónapos turné után most egy hónapi pihenő ideje lesz Koszticsnak, amely időt otthonában, Vrsacon fog eltölteni. Onnan március elején utazik Londonba, ahol március 14-én hajóra száll és átutazik Ausztráliába.

Ausztráliai előadásai után körülbelül egy évre Amerikába megy, úgyhogy csak két év múlva fog visszatérni Jugoszláviába.

A fehér cár és a vörös cár

Ciril nagyherceg el akarja foglalni ősei trónját. Mit mond Rykow, az orosz szovjet elnöke

(Páris, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ugyanazon a napon, amelyen Rykow népbiztos Lenin örökébe lépett és Oroszország koronázatlan cára lett, az emigráns Ciril orosz nagyherceg kijelentette, hogy rövidesen visszatér Oroszországba, mert véleménye szerint végét járja a bolsevizmus és Oroszország ismét a cárizmus felé közeledik. Ciril nagyherceget az orosz monarchista körök Miklós cár utódjának tekintik és meg vannak győződve arról, hogy egyszer visszaülhet majd a minden oroszok cárijának trónusára.

Az „Excelsior“ két rendkívüli érdekes nyilatkozatot közöl: beszélgetést Ciril nagyherceggel Nizzában és beszélgetést Lenin utódjával, Rykowval Moszkvában. Amíg a fehér cár a szovjeturalom végéről, mint befejezett és közzefekvő tényről beszél, addig Rykow olyan kijelentéseket tesz, hogy a bolsevizmus Oroszországot egyszermindenkorra meghódította.

— Az orosz nép nagy tömegei — mondotta Ciril nagyherceg — beletáradtak már a bolseviz-

musba. A földműveseknek, Oroszország lakosságának nyolcvanöt százaléka, csak kárára volt az uralomváltás és szívesen látnák már a cár visszatérését a Kremlbe. Végeredményében ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen a szovjethatalom megfosztotta ezeket a szerencsétleneket mindenüktől. Az ipari munkások között is sok százezer van, akik a mérsékelt demokráciához nagy örömmel és szívesen térnének vissza. Majdnem mindennap jönnek értesítések arról, hogy az orosz nép mennyire elégedetlen a leninizmussal. A kommunizmus napjai Oroszországban meg vannak számlálva.

— Ön nemrégiben úgy nyilatkozott, — mondotta az újságíró — hogy vissza akar térni Oroszországba. Mikor óhajtja ezt a tervét végrehajtani?

A nagyherceg így válaszolt:

— Abban a pillanatban, amint az orosz nemzet úgy kívánja. Ha sikerül visszatérnem őseim trónjára, azt tekintem legfontosabb feladatommak, hogy a bolsevista terror nyomait eltüntessem és az inaséget minél előbb elfelejtsem.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta MÉR AARON GOLDSCHMIDT

Na, éppen jön a sebész: Nem kíván egyebet, csak éppen a karomat akarja tőből levágni. Egyébként német ember, hosszú és száraz, mint a kőr, foglalkozásra nézvést tulajdonképpen kitanult borbélymester, de itten mint doktor medicinae et chirurgiae fungál és egy kissé görbe szemmel néz rám, mert jobban érték a sebekhez, mint ő. Azt mondja, hogy ha már olyan jó sebész vagyok, akkor maradtam volna inkább odahaza — no igen! ha otthon is kezemügyében lett volna a derék férfit, hogy a tiszteltesné asszonyt kuráltathattam volna vele — éntölem ugyan olyan rosszul csinálhatta volna, amennyire csak bírja! Nos a lengyel nemzeti hadsereg főhadnagya előtt majd csak neki is lesz egy kis respektusa! És csak egyszer kapjak Thórától levelet, — ha erre huszonnégy órában belül a kapitányság föl nem viszem, hát akkor jogodban áll, csufolhatsz akár — oroszoknak is. És ha majd aztán mint kapitány térek haza, ebben a ragyogó uniformisban (tudniillik, ha ugyan csináltatni tudok majd egyet), kíváncsi vagyok, nem fogom-e tulragyogni a zsidó Bendixent, de úgy, hogy senki se fogja meglátni többé...

Néhány hónappal később a hadsereg egy elsőosztályos táborban állott az osztrák határszélen. Dwernicky az orosz tulerő hosszú üldözése után néhány pihenőnapot engedélyezett katonáinak. Ez a pihenés rányomta bélyegét az egész táborra, csak a hadvezér lelke száguldozott a szokott fáradhatatlansággal, pontosan számba véve jelenlegi helyzetét, mint a hajókormányos, aki viharban és zátonyok között vezeti hajóját.

A sátor előtt két tiszt járt föl és alá be-

szelgetésben mélyen elmerülve. Jákob és Joszinszky.

Jákob szólt:

— Ugy örülök Joszinszky, hogy újra láthatlak! Nagyszerű szerencse, hogy éppen téged küldtek a táviratokkal hozzánk! — te már őrnagy lettél, — tiszta szívből gratulálók!

— Nem tudok a magam szerencséjének örülni, ha hazámra gondolok, — mondotta Joszinszky elborultán.

— A hazád... Lengyelország? Ugyan miféle bajtól lehet félni? Hát nem kergették el a varsói nagy csatában az ellenséget a folyó jobb partjáról, míg mi a balpartot söpörtük olyan tisztára, mint egy becsületes szoba padlóját? Nem támadt föl egész Lengyelország az orosz határtól kezdve egészen Osztrák-Galiciáig és Porosz-Lengyelorszáig? És itt, Wolhíniában nem állanak-e a parasztok ezrei készen, hogy egyesüljenek velünk? Eh, azért mert bennünket itten a tulerő egy kicsit megszorított, már mindjárt elveszítjük a bátorságunkat? Az öreg Dwernicky majd csak megtalálja a módját!

— Aj, kedves Bendixen, neked fogalmad sincs róla, hogyan áll a dolog! Mi haszna, hogy Grochownál győztünk és Wawrénál és Dembenél? Sztévertük a császár gárdáját, letiportuk a „wornai oroszánait“ és a „legyőzhetetlen vérteseit“, — mi haszna? És mit ér mind az a sok szép lelkesedés, mely olyan boldoggá tett engem — akkor, mikor a dembei csata után az ellenséget üldöztük és egyszer csak váratlanul azt vettük észre, hogy Lengyelország már nyomában van: Dobre lakosai voltak, akik polgármesterük vezetése alatt vonultak ki az ellenség üldözésére — és akkor mikor még csaknem gyerekekből álló ezredek megszalajtották az orosz veteránokat — és mikor az oroszok megfutottak és az is elég

A népbiztosok tanácsának elnöke, Rykow a következőket mondotta az „Excelsior“ munkatársának:

— A szövetséges szovjetállamok népei az átmenet nehéz esztendeit a magángazdálkodásból a kommunizmusba szerencsésen áttétek. Már többször kijelentettem, hogy én nemcsak utódja, de tanítványa is vagyok Leniunak és az a szándékom, hogy azt a művet, amelyet ő megkezdett, az ő szellemében tovább folytassam. Külpolitikánk első és legfőbb alapelve, hogy Oroszország békéjét biztosítsuk. Nem akarunk többé háborút és ha a vörös hadsereget fentartjuk, ez csak azért van, mert Európa helyzete még mindig nem konszolidálódott. Belpolitikában a népbiztosok tanácsa azt a feladatot tűzte maga elé, hogy a városok és falvak között az ipar és földművelés között megtalálja a legkiegészítőbb kulturális és gazdasági kapcsolatokat. A kommunizmus céltudatos fejlődése Oroszországban egyszer és mindenkorra biztosítva van.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. Jozefin, Rasnov. 1. Forduljon az Erdély-részi Palesztina-hivatalba (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.), ahol minden kérdésre kielégítő felvilágosítást adnak. 2. A leveléhez mellékelt öt lejt visszaküldtük.

I. Izidor Targu-Mures. Em. Tabak (Brasov, Str. Portii 38.) arról értesít bennünket, hogy február végén Párisba megy. Egy nasaudi előfizetőnk, ki nyáron szándékozik Párisba menni, az ön pontos címét kéri. A beszerencsésödmezei Sieul-Mare (Nagysajó)-ból távirat jött Rosenfeld orvostanhallgatótól, hogy Párisba való utaztatásban Clujon kiszáll és vasárnap, hétfőn, kedden megtalálhatja Kárpát-utca 6. alatt.

S. Izidor, Déva. Levélben válaszolunk.

F. J. Satmar. Az ártatlanul agyonlőtt huszonegy farkasasói zsidó mártir ügyében megindított vizsgálat sorsáról semmit sem tudunk. Talán meg sem indították. Valamikor talán előveszik a poros aktákat a hadügyminisztérium irattárából.

V. Benjamin, Ciocarlan de jos. Nyugdíj-ügyében és a megvont államsegélyre vonatkozólag kérjen felvilágosítást a a zsidó tanítók ország-részi egyesületének elnökétől, Frau Lajostól (Cluj, Calea regele Ferdinand 88.). Levélben bővebben.

Iff. R. Mór, Simleul Silvaniei. Levelét áttettük az árvagondozóhoz, amely lehetőség szerint igyekezni fog az ügyet kedvezően elintézni. Az eredményről pár napon belül ezen a helyen értesítjük majd.

A. Samu, Tinca. Érdekes adatait a jeruzsálemi héber egyetem építéséről a Hetilap legközelebbi számában közölni fogjuk.

volt, ha csak meglátták a negyedik gyalogezredet szuronyt szegezve előre törni — mit ér mindez, mit használt nekünk? Szkrzynecky olyan csöndben van a győzelme után, hogy azt lehetne hinni, megverték. Ahelyett, hogy a szétugrasztott, megvert, megfélemlített oroszokat üzőbe venné, legázolná, elfogná, ahelyett, hogy egész Lengyelországot megtisztítaná tőlük, teljesen érthetetlen módon csöndben marad, engedi, hogy összeverődhessenek és időt ad a cárnak, hogy újabb tömegeket vessen harcba. Szinte úgy látszik, mintha maga is megijedt volna a maga bátorságától, hogy volt merészsége meglőgni a kolosszust, de úgy hogy beléngött. Most aztán megengedi, hogy Dwernickyt üldözöbe vegyék és erejét fölmozsolják! Lengyelországnak hateraz legjobb harcosát kell elveszítene, csak azért, mert Szkrzynecky nem mozdul hatalmas seregével, mely pedig ég a harcivágytól. Oh, sokszor szinte az őrvongásához vagyok közel a türelmetlenségűtől! Még valóságos szerencsém, hogy éppen engem küldöttek ide, képes lettem volna meggyilkolni Szkrzynecky, a saját tábornokomat...

— De hát csakugyan olyan kétségbeesítő a helyzetünk itten?

— Harmincezer orosz van közöttünk és testvéreink között! Olyan állásban vagyunk, ami ugyan csaknem bevehetetlen — de hátunkban az osztrák határ! A lengyelek már megint Ausztriára számítanak, holott már kétszer is olyan drágán fizették meg a tandíjat! Tegyük föl, hogy Ausztria megnyitja a határt Rüdigernek és megengedi, hogy hátba támadjon bennünket, — és ha még esetleg segít is neki! Ennek a szerencsétlen Lengyelországnak mindenre el kell készülnie!

Joszinszkyt a tábornokhoz hívták és Jákob nehéz szívvel ment be sátorába. (Folyt. köv.)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felélés szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Ferdinánd király cseh érdemrendje.

Masaryk cseh köztársasági elnök Ferdinánd román királynak a csehszlovák fehér oroszland elsőosztályu nagykeresztjét adományozta. Ugyanakkor Millerand francia köztársasági elnök, Poincaré miniszterelnök, Sándor jugoszláv király, III. Viktor Emánuel olasz király, Paciscs jugoszláv miniszterelnök, Nincsecs jugoszláv külügyminiszter és a francia politikai és katonai élet több reprezentánsa is megkapta a kitüntetést.

— **Reverzalist irattak alá a magyar államtitviselőkkel.** Budapestről jelentik: A magyar kormány már néhány hónappal ezelőtt megtiltotta a rendőrségi és egyéb állami tisztviselőknek, hogy titkos politikai egyesületek tagjai lehessenek, ezt a rendeletet azonban mindeddig nem hajtották végre. Ezért most valamennyi rendőrségi és állami hivatalnoknak nyilatkozatot adtak át aláírás végett, amelyben ezek kijelentik, hogy semmiféle politikai szervezethez nem tartoznak és nem fognak belépni. Ezt a nyilatkozatot már minden tisztviselő aláírta.

— **Nem engedik be a külföldi munkásokat.** Bukarestből jelentik: A munkaügyi miniszter interveniált a külügyminiszternél, hogy a Romániába utazni akaró külföldi munkásoknak ne adjanak beutazási engedélyt, mert az országban nagy a munkanélküliség.

— **Egy világhírű kántor halála.** Newyorkból jelentik: Most halt meg Bosztonban Pinchas Minkowszki világhírű kántor és nagyképzett-ségű muzsikus 66 éves korában. Minkowszki tragikus körülmények között hunyt el. Néhány nappal halála előtt lecsuszott a járdáról, lábát törte és vérmérgezést kapott. Az orvosok minden önfeláldozó fáradozása hiábavaló volt. Minkowszki a zsidó dal és zsinagógai ének történetének egyik legkiválóbb ismerője volt. Több tanulmánya és cikke jelent meg e tárgyról különböző jiddis, héber és orosz nyelvű folyóiratokban. A háboru kitörésekor az odesszai zsidó konzervatórium igazgatója volt. Mindössze egy éve, hogy Amerikába jött, ahol egy kisebb templomban kapott kántori alkalmazást. Temetésén megjelentek Amerika összes zsidó zenészei egyesületeinek képviselői.

— **Stinnes filmgyárat alapított Berlinben.** Berlinből jelentik: Stinnes már a filmparra is szemet vetett. A napokban történt ugyanis a Westfilm részvénytársaság bejegyzése. A Westfilm szó tulajdonképpen rövidítése a Wengeroff-Stinnes Filmgesellschaft cégnek. Stinnes filmgyára egyelőre Közép- és Keleteurópa számára fog nagy-szabású, látványos filmeket előállítani.

— **Tengelytörés a gorbo-clujului állomáson.** A Kolozsvár mellett fekvő Magyar-gorbo állomáson ma délelőtt könnyű lefolyásu vasuti baleset történt. A Nagyvárad felől érkező tehervonat egyik kocsija a bejárati váltóknál tengelytörést kapott. Kolozsvárról azonnal egy munkásokkal megrakott segélyvonatot indítottak, hogy a megrongált pályát helyre-állítsák. Rövid másfél óra lefolyása alatt a pályát annyira megjavították, hogy átadhatták a forgalomnak. A tengelytörés következtében az expresszvonat, amely rendszeren érkezett Kolozsvárra, másfélórás késéssel folytathatta útját.

— **Nagy Palesztina-miting Désen.** Vasárnap délután három óraker Désen nagy Palesztina-gyűlést tartanak, amelynek főszónokai Pollák Adolf, a Keren Kajemet igazgatója, Székely Béla szövetségi főtitkár és Rosenzweig Jehuda lesznek. A gyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg nemcsak a városban, hanem a környékbeli falvakban is. Ugyancsak vasárnap délután három óraker Désen özv. Székelyné vezetésével zsidó gyermekdélután rendeznek. A nagysikerűnek ígérkező gyermekdélután iránt nagy az érdeklődés.

— **A nagyváradai neolog hitközség liceumot épít.** Azok a visszas tanügyi viszonyok, amelyek Erdély területén már odáig érlelték a helyzetet, hogy szinte lehetetlenné kezd válni a zsidó ifjúság rendszer iskoláztatása, komoly megmozdulásra készítette a nagyváradai neolog hitközséget is. A hitközség érdemes elnökségének kezdeményezésére mozgalom indult meg a hitközségben egy zsidó liceum építésére. Munkatársunk fekereste ebben az ügyben dr. Rezső Mór bankigazgatót, a hitközség elnökét, aki oda nyilatkozott, hogy az iskolaépítés ügye egyelőre még kezdeti stádiumban van, azonban minden reménye meg van arra, hogy az állapotok kényszere és a zsidó iskola tontossága hamaros tettekre fogja ösztökélni a hitközséget. A tervek szerint a liceum egyelőre kizáróan fiúiskola lenne. Leányiskolára csak a fiúiskola tető alá hozása után lehet gondolni.

— **Tűzkatasztrófa Madrid mellett.** Madridból jelentik: A Guadalajaraban lévő utásziskolában és kórházban hatalmas tüzvész dühöngött. Az egész épület és a hozzátartozó híres harmincezer kötetből álló és régi okiratokat tartalmazó könyvtár a lángok martalékává lett. A kórházban fekvő betegek közül a nagy izgalom miatt többen meghaltak. A király és a kabinet több tagja a tűz helyszínére siettek.

— **Uj rendőrigazgató Kolozsváron.** A kolozsvári rendőrigazgatói állás Dumitru igazgató Jasiba való áthelyezésével megüresedett. A belügyminisztérium ma délelőtt táviratban értesítette Gritta prefektust, hogy Muntján Livius Kolozsvárra kinevezték rendőrigazgató-nak. Az új igazgató a napokban el is foglalja hivatalát.

— **Az áprilisi katonai előléptetések.** Bukarestből jelentik: A hadseregfelügyelők bizottsága a jövő hét folyamán ülést tart, amelyen az áprilisi elsejei előléptetések ügyét fogják megtárgyalni.

— **Az újságírók szabadjegye.** Bukarestből jelentik: Vaitoianu tábornok közlekedésügyi miniszter kijelentette, hogy az újságírók szabadjegye ügyében még nem döntött.

— **Az árak Budapesten.** Budapestről jelentik: A korona rohamos süllyedése tart és napok kérdése, hogy az osztrák nivóra essen. Ehhez képest az egyes árucikkek árai is szédületes tempóban emelkednek. Különösképpen a kávéházi árak ezuttal még nem tartanak lépést a korona leromlásával. Az árak a következők: Feketekávé délelőtt 1500, feketekávé délután 1600, tejeskávé 1900—2000, vaj 1000—1100, tea rummal vagy citrommal 1500—1600, törökkávé 2400, tojás darabja 1800—1900 korona. Egy darabka kenyér a kávéházakban 200 korona. A kávéházak cukor-süteményt is árulnak, horribilis, a cukrázskónál jóval magasabb áron. Van kávéház, ahol egy darab torta 4500 korona, tehát jóval drágább aránylag is, mint békében volt. A borotválkozás 2000, kölni viz 1000, nyíratkozás 5000, borotválkozás fésüléssel 2500 korona. A fürdők is emelték áraikat. A gőzfürdő és kádfürdő eddig 5000 korona volt, most a gőzfürdő és a kádfürdő 8000 korona.

— **Knöpfler Bernát — orvosdoktor.** Az Uj Kelet olvasóinak még élénk emlékezetében lehetnek a k. b. jelzésű apró, vidám írások, amelyekben egy meglehetősen szatirikus tükröztette örökké jökevdü egyéniségét. Egy éve, hogy ezek a közlések kimaradtak a lapból: szerzőjük, Knöpfler Bernát kilépett tőlünk, hogy a klinikákon előkészüljön egy komolyabb mesterségre, az orvosira. Knöpfler Bernát, hisszük, ezen a területen is vidámsággal meg fogja állani a helyét. Avatása szombaton délelőtt lesz a cluj-i egyetem dísztermében.

* **Koprol** az ideális hashajtó, biztosan és fájdalom nélkül hat. Kapható a gyógyszeraktárban.

* **Alabástromfehér arcod, kezéd bőre,** Ha **Kaiser-Boraxot** keversz a fürdődbe.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit

volt
Szép-
utao

— **Egy vasuti pénztárosnő négyszáz-ezer lejt sikkasztott.** Brasov-Brasóból jelentik: A brassói vasuti állomás főnöke feljelentést tett az ottani ügyészségnél *Ciuha* Ida pénztárosnő ellen, aki tízezer darab III-ad osztályu vasuti jegyet vitt be a pénztárba, amelyek nem voltak elkönyvelve. Ezekből naponta százakra menő Bukarestbe szóló jegyet adott el; a szabályszerűen átvett jegyekből pedig naponta csak 150—200-zal számolt el. Az állomásfőnök vizsgálata szerint mintegy 400.000 lejre rug az ily módon elsikkasztott összeg, mert ötezer darab ilyen jegyet adott el a pénztárosnő. Megállapították, hogy a jegyek nem hamisítványok, de nem jöttek még rá, hogy a pénztárosnő honnan jutott azokhoz és valószínűnek tartják, hogy bűntársakkal állott összeköttetésben. Az ügyészség letartóztatási végzést adott ki ellene.

— **Elfogott lótolvaj.** A napokban Hárák lókereskedő bejelentette a rendőrségen, hogy a Baromvásár-teren lévő istállójából két sárga és egy szürke lovat elloptak. A lopást követő napon megjelent a rendőrségen Braun lókereskedő, aki elmondta, hogy Hárák régi szolgája, Tökés Ferenc három lovat akart neki eladni, de a szükséges járlevelet nem tudta felmutatni. A rendőrségtől azonnal kiszálltak a helyszínre, de Tökés, aki megneszelte, hogy le akarják tartóztatni, a lovakat az istállóban hagyta, ő maga pedig megszökött. Két napos nyomozás után Morár detektivnek sikerült a tolvaj tartózkodási helyét megállapítani és az északa folyamán le is tartóztatta. Az elfogott lótolvaj bevallotta a lopást. Kihallgatás után átkísérték az ügyészségre.

— **Szén helyett süritett levegő.** Rómából jelentik: Zalati mérnök tegnap mutatta be óriási érdeklődés mellett legújabb találmányát, a süritett levegővel táplált lokomotívot. A találmány teljes sikert aratott. Valóságos forradalmat jelent az ipari életben, mert az üzemi költségeket hetven százalékkal csökkenti.

A Keren Kajemet földeken csodálatra méltó embertípus: a chaluç épít Erec Jisz-raelt, támogassátok őket Nemzeti Alap földadományaitokkal.

— **Eljegyzés.** Klein Albert radákszinyei földbirtokos, kitűnő elvtársunk eljegyezte Berger Erzsikét Michalovecéről (Ceskoslovensko). (Minden külön értesítés helyett.)

— **Agglegények rendje és leányok ellenrendje.** A Newyorkban megjelenő „Sun“ írja: Amerikában minden szökőévoen megváltozik a leánykérés rendje: a hajadonoknak joguk van megkérni a kiszemelt férfi kezét és szívet. Ez ellen a leselkedő veszedelem ellen a megcsontosodott agglegények Ohiló állam Lorain városában „rend“-be tömörültek és szigoru statutumokkal bástyázták körül a szerelem és házasság eshetőségeitől fenyegetett legénységüket. Ime a böles és egy dollár pénzbüntetés terhével sulyosított alapszabályaik: A leányokat havonként legfeljebb kétszer szabad hazakísérni, gyakrabban csak a „rend“ külön engedélyével. Leányok társaságában legfeljebb 8-ig időzhet az agglegény. Tilos a flirt, nóta, tútty, délutáni rendezvous, fényképcsere és tilos kiejteni ezt a szót: szerelem. Telefonbeszélgetés időtartamának maximuma: két perc. Levelet írni valamely leánynak legfeljebb havonta egyet szabad. Tilos még hetenként egyszerűen többször táncolni és akkor is egy kézzel egy este csak kétszer szabad. Ezeknek a drákói óvintézkedéseknek már visszhangja támadt, az ohioi leányok sem hagyják magukat: ellenrendet alapítottak és megkezdék a ravasz ohioi agglegények ostromát ellenrendszabályokkal. Az előőrsek már megütözték. Kattog a tánc gépfegyvere és duzzog a rendezvous-k mozsárágyuja az ohioi haretereken.

* **A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szívdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, teher nyelv, rossz szájjiz oly eseteiben,** melyek dugulástól származnak, a „Koprol“ egy pasztillája kitisztítja az emésztés utjait és elhárítja a vértöndulást. Kapható minden gyógyszerárban.

* **Az előkelő közönség minden kávéházban, barban, cukrázdában** a Baumel, Steiner és Társa rt. lugoji cég királyi udvari szállítók „Besco“ likörkülönlegességeit kéri 4

— **Nagyváradon** az Uj Kelet részére hirdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő borkereskedésében.)

Huzott vörös és sárgarézcsöveket szállit Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. szám. Sürgönycim: Grossmasin. — Telefonszám: 2—86

bat, 1924 február 16
sának elnöke, Rykow a „Excelsior“ munka-
ovjetállamok népei az magángazdálkodásból a átéltek. Már többször csak utódja, de tanit- és az a szándékom, ő megkezdett, az ő m. Kálpolitikánk első ország békéjét biz- háborút és ha a vö- csak azért van, mert nem konszolidálódott. tanácsa azt a felada- városok és falvak kö- között megtalálja a gazdasági kapcsolatot. fejlődése Oroszország- biztosítva van.

ÜZENETEK

Forduljon az Erdély- uij, Calea Regele Fer- érdésre kielégítő felvi- séhez mellékelt öt lejt

Em. Tabak (Brasov, bentünk, hogy feb- Egy nasaudi előfize- Párisba menni, az besztercenaszódmezei avirat jött Rosenfeld risba való utaztatás- étfön, kedden megta-

ben válaszolunk.
atlanul agyonlőtt hu- tír ügyében megindi- sem tudunk. Talán or talán előveszik a térium irattárából.
an de jos. Nyugdij- egélyre vonatkozólag ó tanítók országgrési Lajostól (Cluj, Calea en bővebbet.
ülvaniei. Levelét át- lyvel lehetőség szerint vezően elintézni. Az ezen a helyen érte-

kes adatait a jeru- ról a Hetilap legkö- nk.

negyedik gyalog- öre törni — mit ér nk? Szkrzynecky lme után, hogy azt Ahelyett, hogy a gfelemlített orosz- elfogná, ahelyett, megisztitaná tőlük, csönben marad, enek és időt ad a tet vessen harcba. maga is megijedt hogy volt merész- le egy holt belé- t, hogy Dwernic- ét fölmozsolják! jobb harcosát kell Szkrzynecky nem mely pedig ég a te az örijngéshez gtól! Még valósá- engem küldöttek gyilkolni Szkrzy- lyan kétségbeejtő

van közöttünk és lásban vagyunk, en — de hátunk- velek már megint ár kétszer is olyan at! Tegyük föl, atárt Rüdigernek djon bennünket, neki! Ennek a mindenre el kell

hívták és Jákob (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Miniszterek tanácskozása a CFR. helyzetéről. Bukarestből jelentik: A kamarában tegnap hosszabb eszmecsere volt Bratianu miniszterelnök, Vaitoianu közlekedésügyi, Bratianu Vintila pénzügyi és Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszterek között. A megbeszélés a CFR. helyzetéről és a sürgős intézkedések szükségéről folyt.

A kézműipar szövetkezetekbe akar tömörülni. Többiben foglalkoztunk az erdélyi kisiparosságnak azzal a törekvésével, hogy a jóhírnévű és hagyományos szolidású kézműipart, amelyet, az utolsó évek gazdasági bajai mélyen leüllyesztettek az állam támogatásával újból visszaépítsék régi nivójukra. A kormányának régebbi és jórésztben keresztülvitt iparpártolási programjába akarják a kisiparosok beleilleszteni ezt a szándékukat. Elsősorban olcsó hitelre, továbbá a magyar rezsim alatt élvezett gépek használatára lenne szükség. A kisipar ugyanis az utóbbi időben kiirt kincstári szállításokra szóló pályázatoknál megmutatta, hogy erőteljes versenyre képes a nagyiparral szemben is, ha megfelelő támogatásban részesül. A kereskedelmi és iparkamarák lelkesedéssel karolják fel a kisiparosság törekvését és most kezdődött meg egy memorandumra való adatgyűjtés, amelynek során kimutatható lesz az erdélyi kézműipar életrealitása. Ennek kapcsán azután kérni fogják az iparpártolási törvény olyan módosítását, hogy ne csak a nagyipar részesüljön állami támogatásban. Ezt a célt azonban legkönnyebben el lehet érni, ha a kézműipar szövetkezetekbe tömörül. E terv ellen a kisiparosság szélesebb rétegeiben nem is merült fel kifogás, jellehet a módcsabb kisiparosok a saját szempontjukból nem tartják helyesnek az iparpártolás lehetőségének ezt a formáját. A szövetkezet ügye nem ismeretlen az országban. A regátban már több jól bevált különböző szövetkezetek működnek és ebbe szándékozzák bekapcsolni az erdélyi kisiparosság szanálásáért is. A kérdést alapos megvitatás céljából a kereskedelmi és iparkamara legközelebbi közgyűlése elé fogják terjeszteni.

Az új bányatörvény. Bukarestből jelentik: A Bratianu Vintila, Constantinescu Tancred miniszterektől, Mrazek és Dumitrescu államtitkárokból álló bizottság elkészítette az új bányatörvény szövegét, amelyre vonatkozólag Bratianu Vintila szombaton felvilágosításokat fog nyújtani a parlament tagjainak és a sajtó képviselőinek.

Megalakult a szlovenszkói termény- és gabonakereskedők szervezete. Pozsonyból jelentik: A napokban, a „Szlovenszkói és Podkarpatska-Rusi Kereskedői Testületek Országos Szövetsége” keretén belül, önálló, autonóm szakosztályként megalakult a „Szlovenszkói Termény- és Gabonakereskedők Egyesülete”, amelyhez eddig mintegy 200-an jelentették be csatlakozásukat. A szervezet alakuló közgyűlése elnökül Gestettner Sándor bratislavai termény-nagykereskedőt választotta meg.

A mai valutapiac

A román ünnep miatt ma kevés üzletkötés történt és ami volt, a tegnapi és az előtte való napok lanyhaságának jegyében bonyolítottatott le. Vételkedv alig volt, ellenben a devizák tulajdonosai a deviza megszilárdulásának reményében tulakartak adni értékeiben. A mai árak a következők: osztrák korona 363-364, belföldi magyar korona 330-345, cseh korona 567-569, francia frank 8-60-8-75, svájci frank 34-05-34-10, dollár 195-196, font sterling 841-844, olasz lira 8-53-8-55, dinár 2-30-2-32.

A bukaresti tőzsde ma zárva volt.

Valutapiac február 15-én:

Zürich.Nyitás—Zárlat: Berlin 122-5-122-5, Amsterdam 215-215, Newyork 574-75-575-75, London 2475-2473, Páris 25-37-5-25-57-5, Milano 2500-2502-5, Prága 1672-5-1672-5, Budapest 202-5-202-5, Belgrád 705-705, Bukarest 295-295, Varsó—, Bécs 81-81.

Magyar juhok exportja Franciaországba. Budapestről jelentik: A magyarországi juhoknak Franciaországba való bevitelére a háború kitörése óta meg volt tiltva. A francia hivatalos lap kormányrendeletet közöl, mely szerint a tilalom hatálya az állategészségügyi szabályok fentartása mellett megszűnik. A tilalom megszüntetésének oka nyilvánvalóan a frank esése által okozott drágaság csökkentése. A nagy juhufogyasztó párisi piac régebben a magyar juhtenyésztés egyik legfontosabb fogyasztó területe volt.

A világ gyapjuszüksége. Londonból jelentik: A Brit-Ausztráliai Gyapjuértékesítő Társaság jelentése szerint az 1924. évi világpiaci gyapjuteremés 2445 millió angol libra becsülhető, míg az előző terméshől 66 millió libra maradt fenn, úgy hogy az 1924. év gyapjukészlete összesen 2511 librara tehető. Minthogy pedig az elmúlt három évben az évi szükséglet 2625 és 3075 millió libra között változott, a világ gyapjuszüksége az idén jelentékenyen túlhaladja a termelést.

DURA
temesvári elemgyár összes gyártmányai állandóan raktáron gyári áron

VADÁSZ & COMP.

MŰSZAKI VÁLLALAT

Str. TudorVladimirescu (Mikes Kelemen-u. 11)
Telefon 3-84

Modern fürdőszoba,
mosdó, klozet és egyéb vízvezeték
berendezések

Villamos vasalók,
fűzőedények, égők és mindennemű
elektrotechnikai cikkek

Szerelések
és javítások eszközlése garancia
mellett

Selyemernyők
és drótfarmák állandó nagy
raktára

Modernül berendezett
javítóműhely

Üzlet:

Str. Universitatii (v. Egyetem-utca) 2. szám
Telefon 2-14

Aradi Textilipar Rt. Arad

Románia egyik legnagyobb textilgyára

Pamutfonoda, szövőde, festőde, fehéritő
kikészítő nyomóda.

1500 munkás. Rador

Központi Télikert-Bár

GARRET

világszenzáció!

Ha művészi kívánság

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és teki n is
sajnája az utat meg a

SZÉKELY és RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit
sztalosok furnírzsükségeit legolcsóbban itt szereshetik be

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

Kóser husvéti erdélyi uradalmi fajbo-
rok nagybani elárusítása Bognár és
Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj, telefon 6-48 és 6-65 (Lloyd 2243) Cluj, telefon 6-48 és 6-65

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Tosca.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat d. u.: Gazi és Mercedes.
Este: Üldöz a pénz. Operette újdonság először.
Vasárnap d. u.: A cigány.
Este: Üldöz a pénz.
Hétfő: Üldöz a pénz.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, február 16.

Select-Mozgó: A szürkeruhás hölgy I. és II. rész. Nagyszabású dráma 2 részben és 10 felvonásban. Főszerepben a nagy orosz filmstar, Helena Makowszkaja. Két rész egyszerre.

Uránia-Mozgó: Teljes vígjáték-műsor! — „Fatty, a hős“, „Charlotte, a boxbajnok“, „Zigotto, a golyjátékos“.

Apolló-Mozgó: Amerika terrorja. Szenzációs dráma 6 felvonásban. Főszerepben William S. Hart. Amerikai szenzáció.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem felelős

Üzletáthelyezés

Értesítjük t. vevőinket, hogy rövidáru nagykereskedésünket Strada General Neculcea (vált Koraişsa-u.) 1. szám alól a **Párisi Áruház** épületébe, — szemben a Renner-palotával — áthelyeztük.

CENTRAL

rövid- és kötöttáru nagykereskedés

Árverés

Alólirott mint érdekelt közhírré teszem, hogy az én és több társaim tulajdonát képező Dej (Désen) Piata Unirei (Főtér) 2. szám alatt levő két ház a bíróság által elrendelt község megszüntetése céljából a deji telekkönyvi hatóság 761—923. sz. hirdetménye folytán 1924 február 21-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen el fognak adni.

Az árverés Dejen a törvényszéki palotában levő telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében fog megtartatni s bánatpénzül a vételár 10 százalékát kell letenni. Bővebb felvilágosítás alólirott nál nyerhető.

Özv. Vásárhelyi Lajosné

Dej (Dés) Piata Principele Carol (Ovár-tér) 5.

No. 58—924.

Hirdetmény pászkaügyben

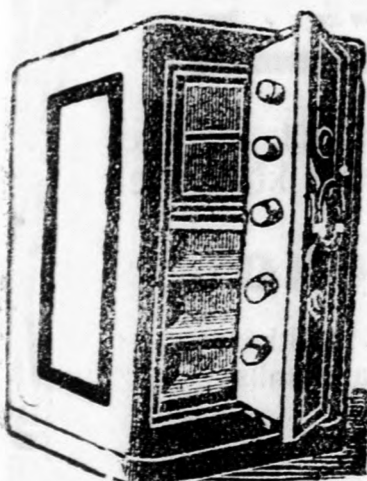
A közelgő pészachra csak a megrendelt pászka-mennyiség lesz kisütve. Felhívjuk a közönséget, hogy szükségletét rendelje meg legkésőbb február hó végéig a hitközség titkári hivatalában, Strada Dubalarilor (Timár-utca) 1.

Akik szükségletük bejelentését elmulasztják, azoknak a pászkaellátás tekintetében a hitközség semmiféle felelősséget nem vállalhat.

Az aut. orth. izr. hitközség pászkaüzletisége

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timişoara
II., Piata Traian 2. szám. Sürnyöncim: Albala Timişoara-Fabrica Interurban telefon 60

Fabrică de case de bani
Geldschrank - Fabrik
Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIŞOARA
Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3
Telefon 12—68

Képviseletünk és mintaraktárak:
Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Stabil“ gépterakát Nagypiac, — Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók, — Aradon Arnold Pollák szállítók.

GÁRDI és TÁRSA

fényképezési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék, gyermekfelvételek, nagytájak

Pályázati hirdetés

A temesvár-józsefvárosi orth. izr. iskolaszék állami tanítókat megillető fizetéssel pályázatot hirdet egy legkésőbb szept. 1-én elfoglalandó negyedik tanítói állásra. Vallásos életmód és a román nyelv tökéletes tudása főtétlenül megköveteltetik. Akik a héber nyelvet is tanítani képesek vagy nőtlének, előnyben részesülnek. Okleveles tanítónők is pályázhatnak. Kellően felszerelt pályázatok az iskolaszékhez (Timişoara, Str. Fröbel 54.) küldendők. Pályázati határidő április 1.

Timişoara, 1924 február 8.

Orth. izr. iskolaszék.

SACCUS

ZSÁKKERESKEDELMI ÉS ÁRUFORGALMI VÁLLALAT
TIMIŞOARA
Szentgyörgy-tér

Állandó nagy raktárt tartunk mindenféle új és használt zsákokból. Sürnyöncim: „Saccus“

Épületüvegezés, képeretezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 14. szám
Telefon interurban 2—13 * Sürnyöncim: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogazati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platinaheváltás

Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaeztít tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

Férfikalapokat

fest, tisztít, formát és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtöcserepek, betontéglák, üreges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutyűrük, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagyári berendezések, 1-a cementfestékek stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen! Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

Házle- bontás miatt

Szabó Jenő

szövet és selyem-
áruházában

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 5.

az összes
raktáron levő áruk
mélyen leszállított
árakon
elárusíthatnak

Telefon
479

APRÓHIRDETÉSEK

A legszebb zsidó regények. Biró Lajos: Bazini zsidók, Giszkalay János: Tamar, Szabó Imre: Szent Eliz, Sas László: Isten lábánál, Fényes Samu: Jidli első változása. 300 lei helyett 240 lei és a portó. Uj Kelet könyv-osztálya.

Keresek két tanulófiút és egy fiatal szabósegédet raktári munkára. Herskovits Lajos Sibiu Jungerwaldstrasse 3. 6795

Vizsgázott fogász azonnali belépésre kerestetik bányaváros jólmenő műtermébe társi, esetleg asszisztensi minőségben. Ajánlatok Kratz dentst Petroseni, címre küldendők. 6804

Kéz az ágy alatt. Purimi tréfa. Két férfi és két nő szereplővel, könnyen előadható. Székely Béla purimi prologusával, egyszeri előadás jogával 350 lei. Uj Kelet könyv-osztálya.

Eladó Marosujvart házastelek 2 szoba, konyha, üvegesveranda, mellékhelyiségekkel. Azonnal beköltözhető. Értekezni Szilágyi I. Uioara, Str. Hora No. 38. 6817

Pénz- és helyszüke miatt

raktáron levő zongora, ebédő, háló, uriszoba, Wertheim-kassza, perzsaszőnyeg, gyári szőnyegek és hencsertakárok minden elfogadható árban eladtnak.

Beck és Benjamin

Oradea-Mare Strada Cogalniceanu (Várady Zs.-u.) 11. Telefon 17-08

35 éves jobb magántisztviselő, nagyon intelligens és korrekt fiatalember, van hébertudása is, benősülne, illetve keres oly megfelelő csinos hölgyet, aki vagy rendelkezik valamely üzlettel, vagy lehetővé teszi önállósítását. Szives megkereséseket kér „OM” jelgére a kiadóba. 6823

Szórakoztató olvasmányok. Karinty: Vitéz László színháza (jelenetek), Ewald: Szulamit kertje, Sas László: Viviana (számozott), Gyárfás: Orfeum, Krudy: A nagy kópé. — 195 lej helyett 145 lej és a portó. Uj Kelet könyv-osztálya.

SIMPLON

Tárgu-Mureş, Post 94

Erstes Heiratsvermittlungs Institut des Landes

Streng Discretion!

Man wende sich an dieses Institut, u. man wird sicher rasch mit einer guten Heiratspartie beglückt. Verlangen Sie von unserem Institut einen Personalsbogen. 6784

Havre—New-York

Gyorspostajaratok

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

Napijegyzék 1—10—15 százalékos
Declaratie de vársare imp.
Stat pentru imp. 4 és 8°/_o
Registru Speciala
Registru Personala
Luxusadóblokk

beszerezhető a

Boros papirkedésben Cluj

Cal. Reg. Ferdinand 2.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsirt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

כשר ושל פסה
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselei: **HIENZ VILMOS**

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Eladó gőzkazán

Friedrich-Jaffé gyártmány, 8'56 tüzfelület, 6.0 légkönyomás, szekrényalaku.
Herczeg Géza Cluj, Dézsma-utca 26.

FABRICA IOSEF FLORENZ

MÉRLEG-, SULY- ÉS FÉMÁRUGYÁR ORADEA-MARE, STRADA GILANYI 6

SÜRGÖNYCÍM JOFLOR ORADEA-MARE
TELEFONSZÁM INTERURBAN 15-71

Gyárt és raktárról azonnal szállít mindennemű mérlegeket, réz- és vassúlyokat. Elvállaljuk mindennemű mérlegek és súlyok javítását és hitelesítését. Nagyobb mérlegek javítását vidéken is eszközöljük Rador

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

Constanța—Jaffa—Marseille
Constanța—Délamerika
Constanța—Canada

az „Asia“ hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest
és a „Reclama“ Cluj

Rador

Telefon-
sz. 61.

LÁDAGYÁR

Flóközlet
Egerez

Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszedegett és szedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legelőbb napj áru

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

של פסה HUSVÉTI ÁRU של פסה

Értesítjük igen tisztelt vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

של פסה UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő **Koppel Reich ur** a budapesti aut. orth hitközség főrabbiájának szigorú felügyelete alatt készül és ennél fogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Biró József, Nagyvárad,
Trattner Sámuel, Szatmár.
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

**Kőbányai Polgári
Serfűző- és Szent István
tápszerművek r.-t.**